Конгрес
Українських
Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 23 вересня 2008 року № 39 (255)

ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

УКРАЇНА
БУДЕ В НАТО
Альтернативи не існує

Богдан КУШНІРИК,
голова Тернопільської
міської поетичної студії

Всі ми пам'ятаємо вислів "вєліка Росія, а отступать нєкуда". А мені після нещодавньої поїздки по Уралу спливає у пам'яті наша приказка: "Вєліка Росія, а правди нє сискать". Оце зомбують! Вже й ті знайомі, кого я вважав поміркованими, заявляють мені: "Отдайте Крым и Севастополь – мы кровью их отвоевали".

Як заперечиш людям, котрі замкнуті в глухому інформаційному просторі (жодного альтернативного телеканалу), які не знали і не хочуть знати правдиву історію і те, що за Крим і Бесарабію Україна втратила братню Кубань? Про міжнародні договори розмовляти нема з ким. Росія цілком підпадає під вистражданий вислів політика: "Будь-який договір з Росією не вартий паперу, на якому він написаний".

Глава Російської церкви Алексій (Рідігер) у своєму виступі заявив: "Жаль, что Россия потеряла исконние зємлі". А свій релігійно-політичний телеканал, який "колєно-прєклоньонно" просить подачок у телеглядачів і віруючих для свого існування, московське духовенство поіменувало однозначно "СОЮЗ". Коли під час святкування 1020-річчя хрещення Київської Руси йшлося про єдину церкву (Бог один!), то російська пропаганда втовкмачувала в голови росіян, ніби українці прагнуть "раскола". А під час подій в Грузії Медведев особисто переконував "сограждан" в тому, що "...погибло 2000 чєловєк, БОЛЬШИНСТВО із ніх русскіє". Не громадяни Росії, а саме так – "русскіє". Ось така арифметика. І жодного слова про втрати протилежної сторони... Це вже вдома, в Україні, я дізнався про дикунську безцеремонність Кремля і звіряче мародерство "защітніков Родіни". Дивно, як же це грузинській армії вдавалося бомбами і снарядами вбивати "большинство руских" в суто осетинському місті?

Перебуваючи в Росії, я переконався, що кремлівська пропаганда робить усе, щоб росіяни ненавиділи українців, і почасти досягає бажаного. Для чого таке зомбування? Та для того, щоб молодий "защітнік Отєчества" на окупованій території вбивав і грабував інші народи і нації з благословення самого Алєксія.

"Які росіяни в Осетії, Вань?!
Та, як не бреши, там живуть ОСЕТИНИ!
Брехня із Кремля витікає, мов твань,
Алєксій освячує бронемашини.
Булькоче брехня, і кремлівська стіна
Ось-ось упаде на дожовклі газони.
Хтось каже "Рассєя", я чую "війна",
Я чую: "Поручик, подайте патроны!"
Я чую, як чавкає смачно хрунёк
Гноївку оту у Криму чи на Сході.
Вмирає Іван і йому "нєвдомьок",
Що є лиш ОДНА,
а не "множество Родин".

Таке враження, ніби світова історія зупинилася і рухається не по спіралі, а по колу. Безкарність тішить Кремль, а залежна від енергоносіїв Європа поводиться як справжня хвойда. Та в цілому безголові політики з Кремля прорахувалися: до вторгнення Росії на грузинську землю Польща ще вагалася, чи варто погоджуватись на розміщення американських ракет на своїй території, а після того терміново погодилася. Не маємо і ми, українці, іншого шляху: мусимо стати членами НАТО. Адже історія повторюється, і ми не убезпечені від появи нових молотових-ріббентропів. Що було далі – всі пам'ятають. Та цього разу сценарій може бути у стократ страшнішим. Третього приходу москалів в Україну і ми самі, і світ не допустить.

З НАМИ БОГ І ПРАВДА!

На Тернопільщині, в Підволочиському районі, розташоване село Коршилівка, яке під час Другої світової війни зробило винятковий внесок у визвольну боротьбу українського народу. Тоді тут мешкало всього сімдесят родин, з яких у лави УПА пішли 36 кращих синів і дочок. Всі вони загинули смертю героїв у боях за свій народ, за нашу славну Україну. У процентному відношенні це найвищий відсоток жертовності у Галичині.

Коли герої свідомо йшли на смерть, вони були глибоко переконані в тому, що жертвують своїм життям не даремно. Минуло півстоліття, і весь світ переконався у тому, що із зерна, посіяного славними борцями, виросло прекрасне і величне дерево української незалежності.

Вдячні нащадки спорудили в центрі Коршилівки величавий пам'ятник героям. Сюди приходять мешканці села, його гості, несучи в серцях велику вдячність полеглим за святу правду, готовність присвятити Україні і свої сили.

У цей складний для України час нам потрібне єднання всіх національних сил на ґрунті ідей українського націоналізму в ім'я збереження Української Держави.

Слава Україні!
Героям слава!

Ганна ХВЕДУС,
смт Підволочиськ
Тернопільської області

МЕТАМОРФОЗИ ЧАСУ

ХТО Є ХТО
"НА СЛУЖБІ НАРОДОВІ"
Чорний вересень в Україні котиться вниз

Євген СВЕРСТЮК

Народ наш мов дитя сліпеє зроду,
ніколи світу правди не видав,
За ворогів іде в огонь і в воду,
Катам своїх поводирів віддав
Леся Українка

Тимошенко на запитання про торгівельні санкції Росії проти України на прес-конференції 17 вересня відповіла: *"Я думаю, що за всі такі радикальні рішення щодо України відповідальність несе особисто президент Ющенко. Тому що коли якимось країнам оголошується інформаційна війна і коли країни ображаються і принижуються, то, безперечно, Україна чекає удару у відповідь. І тому за все, що відбувається поганого у відносинах між Україною і Росією, я думаю, що персональну відповідальність несе Віктор Ющенко, президент України".*

Перед привидом провалля, що раптом відкрилося в українському просторі, на телеекрані промайнула і заява Левка Лук'яненка.

17 вересня, в день "визволення" Західної України у 1939 році, Лук'яненко виступив з різкими звинуваченнями на адресу Президента України, котрий "так і не почав нову епоху в історії України", "оточив себе людьми, які піклуються не про долю України" і, нарешті, виявив "прагнення продовжити собі президентські повноваження не чесним служінням Україні, а різними організаційними способами і боротьбою проти помаранчевого уряду".

З боку Лук'яненка були мужні кроки, які Україна і друзі з ув'язнення належно оцінили. Саме тому якось мовчки перекліпали його трохи дивну політику.

То він будував Українську Республіканську партію, то руйнував її. То підтримував свою кандидатуру на президента України, то кандидатуру генерала КГБ. То пишався українською християнською культурою, то підтримував антихристиянську рун-віру... Часом, правда, признавався: "помилявся".

Але які руїнні ті помилки! Логічно було б після того потроху відходити в тінь... Він же, навпаки, з роками щораз частіше демонструє свої неадекватні реакції, від чого стає ніяково і боляче.

У вересні, під час агресії Росії проти Грузії, Президент Ющенко зайняв гідну позицію нарівні з президентами вільних країн. За честь, звичайно, треба платити.

Мене дивує, що Герой України Лук'яненко не помітив, що на нас дивиться історія і що удар по Грузії зачепив і нас, про що пише вся західна преса. Тільки ж проти України була запланована дещо інша операція.

Закінчення на 3-й стор.

З ВІРОЮ В УКРАЇНУ

ДЕРЖАВНИЦЬКИЙ ПІДХІД

Національна ідея як ідеологічна основа для згуртування українських демократичних сил

Провід Львівської обласної організації КУН оцінює суспільно-політичну ситуацію в Україні як надзвичайно загрозливу для процесів національного державотворення, утвердження демократії, вільного економічного розвитку, особливо у сфері дрібного і середнього підприємництва. Реальною стала небезпека перегляду зовнішньополітичного вектора України, спрямованого на європейську та євроатлантичну інтеграцію.

Визначальними напрямами змін у зовнішньополітичному становищі України є зростання викликів і загроз з боку найбільшого сусіда – Росії, яка через призму прямої агресії в Грузії розкрила перед усім світом свою імперіалістичну сутність. Це стало очевидним фактом для всього цивілізованого світу і сприяло різкому зростанню розуміння європейськими та євроатлантичними лідерами необхідности руху назустріч Україні. Перед нашою державою відкриваються реальні перспективи інтенсифікації взаємодії та прискорення входження в ЄС і НАТО. Останнє є надважливим не лише з точки зору гарантій колективної безпеки. В першу чергу вбачаємо в цьому шлях адаптації до високих цивілізаційних демократично-правових, соціальних, технолого-організаційних стандартів суспільства. Навіть країни, які починали свій "похід в Європу" від соціалізму-тоталітаризму із значно скромніших, ніж Україна, стартових позицій, сьогодні сягнули значно вищого соціального та економічного рівнів розвитку. Прикладом є Румунія, Болгарія, Албанія, не кажучи вже про країни Балтії або Центрально-Східної Європи. Україна повинна використати нові можливості в повному обсязі.

Ганебними, принизливими для національної і громадянської гідности та неприйнятними є заклики окремих політичних сил і політиків схилити українське суспільство на шлях "умиротворювання", "задобрювання" і запобігливості перед агресивними проявами з боку російської верхівки. До чого призводить така політика, засвідчує світова і вітчизняна історія. Ми – п'ятидесятимільйонна нація! І повинні вести себе гідно і гордо!

На наше глибоке переконання, неадекватність російської зовнішньої політики виходить саме з середовища правлячих в Росії кланів силовиків, а не від російського суспільства загалом. Тому з Росією ми повинні будувати і розвивати добросусідські, взаємовигідні і паритетні стосунки.

Внутрішньополітична ситуація в Україні характеризується все чіткішим розмежуванням політичних сил на українські і проросійські, або антиукраїнські. Це стосується саме партійних верхівок. Ми розцінюємо весь електоральний масив, який підтримав партії демократичної коаліції на позачергових виборах, як повністю по-українськи налаштованого виборця. З цього випливає також і те, що зміна фактичного, а не формального позиціонування тих чи інших політичних еліт, є відступництвом від волі виборців та дискредитацією отриманого від них політичного мандату. Цинічними на цьому тлі виглядають посилання окремих політичних сил на те, що це зроблено з метою приведення законодавства до вимог Конституції.

Кланово-олігархічні утворення в Україні завершили трансформування в політичні партії. Їм сьогодні невигідні та непотрібні ні відкриті, прозорі, персоніфіковані демократичні механізми формування влади, ні персоніфікована особиста відповідальність перед виборцями, ні, тим паче, сильний інститут Президента як інструмент реалізації стратегії українського державотворення.

Ряд проголосованих Верховною Радою 2 вересня законопроектів носять відверто антиконституційний, антиукраїнський, антинародний характер. Зокрема, закон про Кабінет Міністрів, всупереч нормам Конституції, яка визначає повноваження Президента України в галузі забезпечення обороноздатності, безпеки країни, її зовнішньої політики, позбавляють його впливу на ці сфери державного життя.

Виходячи з аналізу ситуації, ЛОО КУН вважає за необхідне здійснити конкретні кроки, спрямовані на згуртування українських національно-патріотичних, демократичних сил в єдину політичну силу.

Зокрема:

1. Визначити, що українські патріотичні, демократичні сили гуртуються навколо державотворчої політичної позиції Президента України Віктора Ющенка.

2. Ідеологічною основою їхнього згуртування є українська національна ідея та практика українського національного державотворення.

3. У сфері внутрішньої політики головними пріоритетами визначити:

– утвердження і розвиток демократії;

– піднесення соціальних стандартів на основі максимального сприяння розвитку підприємництва, зокрема дрібного та середнього;

– прискорення динаміки становлення середнього класу та формування його в провідну суспільну верству;

– заміну психології споживацького популізму на ідеологію національного прагматизму в соціально-економічній сфері.

– відмову від анонімних підходів у формуванні законодавчої та представницької влади. Запровадження відкритих партійних списків, забезпечення безпосереднього зв'язку кандидатів у депутати та депутатів із виборцями через закріплення за виборчими округами, визначення їхнього рейтингового місця у партійних списках відповідно до результатів голосування в округах;

– зміцнення українських Збройних сил як основи підвищення обороноздатности країни, їхнє технічне переоснащення, розв'язання в повному обсязі та в найстисліші терміни соціальних проблем військовослужбовців.

4. У сфері зовнішньої політики головними завданнями є:

– максимальне використання сприятливих можливостей для прискорення європейської та євроатлантичної інтеграції. Вступ в ЄС та НАТО розглядається не лише як чинник гарантування колективної безпеки, а в першу чергу як засіб запровадження та утвердження високих соціальних стандартів, демократично-правових механізмів, технолого-організаційних основ матеріального благополуччя суспільства;

– рішуче засудження агресивної політики Росії, будь-яких порушень статуту ООН, інших міжнародних правових норм;

– підтримка суверенітету і територіальної цілісности Грузії.

5. В основу взаємодії українських патріотичних, демократичних сил необхідно покласти принцип рівного партнерства.

ЗНАТИ ІСТОРИЧНУ ПРАВДУ

У Харкові, в приміщенні Харківського регіонального інституту Національної академії державного управління при Президентові України, відкрито фотовиставку "Українська Повстанська Армія. Історія нескорених"

Фотовиставка є спільним проектом Служби безпеки України і Центру досліджень визвольного руху за сприяння Українського інституту національної пам'яті.

За повідомленням прес-центру СБУ, експозиція працюватиме щодня з 16 до 26 вересня з 10.00 до 17.00 у приміщенні Харківського регіонального інституту Національної академії державного управління при Президентові України (пр. Московський, 75).

Харківщина стала першим регіоном, в якому експонується ця фотовиставка. Згодом із нею зможуть ознайомитися жителі усіх областей України.

Виставку відкрили радник голови СБУ, керівник архівного відділу Українського інституту національної пам'яті Володимир В'ятрович, начальник Управління СБУ в Харківській області генерал-майор Олександр Полковченко, заступник голови Харківської обласної державної адміністрації Ярослав Ющенко. Також на відкритті були присутні інші представники органів влади й управління, керівники громадських організацій, студенти.

Вояки УПА. Великдень. 1949 р., Гуцульщина

Виставку розроблено на основі матеріалів Галузевого державного архіву СБУ та архіву Центру досліджень визвольного руху з метою показати цілісну картину зародження і функціонування УПА, її цілей та методів боротьби за українську державність.

В.В'ятрович провів першу екскурсію для відвідувачів виставки і журналістів.

"Ми дуже раді, що цього разу виставку презентовано у Харкові, місті, де багато студентства. Адже наша виставка адресована перш за все молоді, яка відкриває для себе невідомі сторінки української історії", – сказав керівник архівного відділу Українського інституту національної пам'яті.

У свою чергу, О.Полковченко звернув увагу присутніх на унікальність фотовиставки. Він зазначив, що тут демонструються фотокартки і документи, які протягом кількох десятиліть приховувались в архівах НКВД-КДБ і які є переконливим джерелом об'єктивної інформації про УПА.

Один з відвідувачів виставки, місцевий житель, впізнав на одному зі стендів фото своєї матері, яка брала участь у повстанському русі на Волині у 1940-х роках.

Я. Ющенко висловив упевненість, що цю експозицію "відвідає кожний з харків'ян, хто небайдужий серцем до історії власного народу".

(УНІАН)

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Олександр Антонов	8-093-903-86-62
Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95
Львів	Пшевлоцький Микола	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Демид Анатолій	(0382) 65-72-35
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ЗАЯВА

Конгресу Українських Націоналістів з приводу розвалу Демократичної коаліції у ВРУ

Конгрес Українських Націоналістів висловлює глибоке занепокоєння з приводу різкого загострення політичної ситуації в Україні. Події останніх днів свідчать про те, що антиукраїнські сили перейшли у відвертий наступ на основи української державності та демократії.

На жаль, демократичні сили, які прийшли в парламент на позачергових виборах у 2007 році, не змогли продемонструвати єдності у відстоюванні здобутків української нації, цим самим знехтувавши волевиявлення своїх виборців. Така ситуація у Верховній Раді призвела до політичної дестабілізації в нашій країні та деморалізації суспільства.

Нагадаємо, що Конгрес Українських Націоналістів свідомо не брав участи у дострокових виборах народних депутатів у 2007 році у виборчому блоці НУ-НС на умовах саморозпуску партії та не пішов на вибори самостійно з метою, щоб не відібрати голоси виборців від блоків НУ-НС та БЮТ, а також закликав виборців підтримати ці, на той час пропрезидентські, сили. Усвідомлюючи важливість тих виборів для України, Конгрес поставив державні інтереси вище від партійних.

Недотримавшись коаліційної угоди, фракція БЮТ вступила в змову з комуністами та Партією регіонів і 2 вересня проголосувала ряд законопроектів, що носять відверто антиконституційний та антидержавний характер. Зокрема, закон про Кабінет Міністрів, де, всупереч нормам Конституції, обмежуються повноваження Президента у сфері забезпечення обороноздатності, безпеки країни та її зовнішньої політики. Фактично, над Україною нависла загроза конституційного перевороту, інспірованого Москвою.

Яскравим свідченням змови БЮТ з Партією регіонів та комуністами є мовчазна згода нових партнерів з небажанням Тимошенко йти у відставку, як того вимагає коаліційна угода.

Конгрес закликає демократичні сили в парламенті подолати протиріччя та власні амбіції, започаткувати відкритий для суспільства діалог та створити нову коаліцію у складі НУ-НС, БЮТ і блоку Литвина. У випадку, якщо такої домовленості не буде досягнуто за період, визначений Конституцією, Верховна Рада стає недієздатною, і виникає необхідність проведення дострокових виборів.

Конгрес Українських Націоналістів підтримує рішучі дії Президента України Віктора Ющенка у відстоюванні конституційного ладу в країні.

У разі проведення дострокових виборів закликаємо Президента України Віктора Ющенка очолити виборчий блок національно-патріотичних сил, врахувавши помилки при формуванні виборчих списків на виборах 2007 року.

Недосконалість нинішньої пропорційної системи виборів до ВРУ надає широкі можливості для маніпуляцій, політичної корупції та спотворення народного волевиявлення. За закритими списками до найвищого законодавчого органу потрапляють не патріоти, а власники тугих гаманців та їхні холуї. Як наслідок – у парламенті звичним явищем стало невиконання передвиборчих обіцянок, зрада, угодовство і гендлювання національними інтересами.

Конгрес Українських Націоналістів наголошує на необхідності внесення змін до Закону України "Про вибори народних депутатів України", в якому необхідно запровадити відкриті партійні списки, що забезпечить безпосередній зв'язок депутатів із виборцями через закріплення за виборчими округами, визначення їх рейтингового місця у партійних списках відповідно до результатів голосування в округах, а також передбачити жорсткий контроль щодо використання фінансових ресурсів під час виборчої кампанії.

Є очевидним, що на фоні погіршення рівня життя, зростання цін і голого популізму, який лунає з урядової трибуни, одинокою силою, яка послідовно відстоює національні інтереси держави, є Президент України Віктор Ющенко.

Конгрес Українських Націоналістів закликає всіх громадян підтримати Президента України як рішучого, твердого і послідовного гаранта нашої державності.

Слава Україні! Героям слава!

Олексій ІВЧЕНКО,
голова Конгресу Українських Націоналістів

ЗАЯВА

Конгресу Українських Націоналістів

Антиукраїнські сили у Верховній Раді, що представлені фракціями комуністів та регіонів, до яких долучилася БЮТ та "Блок Литвина", нехтуючи Конституцією України, перейшли у відкритий наступ на українську мову – основу української державності.

Так 19 вересня цього року Верховна Рада проголосувала в першому читанні за Закон України "Про державну службу", внесений В. Януковичем, у статті 21 "Загальні вимоги до осіб, що вступають на державну службу і претендують на зайняття посад державної служби" закладена антиконституційна вимога в п. 3: вільно володіти державною та російською мовами.

Постає запитання: чому Віктор Янукович як розробник закону так опікується російською мовою? А чи всі держслужбовці володіють українською, В. Янукович не переймається.

Проголосований проект закону суперечить 10-й статті Конституції України та рішенню Конституційного Суду від 14 грудня 1999 року, в якому чітко сказано: "українська мова як державна є обов'язковим засобом спілкування на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади (мова актів, роботи, діловодства, документації)".

Отже, обов'язкового володіння російською мовою державними службовцями Конституцією України не передбачено.

Якщо ще врахувати той факт, що 2 вересня фракція БЮТ з комуністами та Партією Регіонів проголосували ряд законопроектів, що носять відверто антиконституційний та антидержавний характер (зокрема, закон про Кабінет Міністрів, де, всупереч нормам Конституції, обмежуються повноваження Президента у сфері забезпечення обороноздатності, безпеки країни та її зовнішньої політики), то можна стверджувати, що Верховна Рада стала на шлях державного перевороту, інспірованого Москвою.

Конгрес Українських Націоналістів засуджує антиконституційні дії вищого законодавчого органу держави і звертається до гаранта Конституції Президента України Віктора Ющенка з вимогою не допустити державного перевороту в Україні.

Звертаємося до громадськости стати на захист української мови і Конституції України.

Головний Провід Конгресу Українських Націоналістів

МЕТАМОРФОЗИ ЧАСУ

ХТО Є ХТО

"НА СЛУЖБІ НАРОДОВІ"

Громадян України не може не тривожити, що, замість згуртованости навколо Президента в час національної небезпеки, українська політична еліта кинулась завдавати удари один одному, наче на чиєсь замовлення.

У нас зараз найбільш відкрита для атак, і не тільки російських ЗМІ, постать Президента України. Для голови уряду України немає більшого ворога, ніж Президент України.

Такий курйоз не може бути зрозумілим у цивілізованому світі, де розуміння державного керівництва інституціоналізоване, а не персоналізоване. Світ не може серйозно ставитися до діячів, у яких боротьба за владу і особисті цілі превалюють, де правила витісняються "поняттями". Звідси й брак самоповаги.

Вчитаймось в наведене вище висловлювання прем'єра незалежної держави, де називання Президентом речей своїми іменами кваліфікується як "оголошення інформаційної війни" проти Росії, причому голова уряду наче не розуміє, що справжня інформаційна війна проти України ведеться роками.

Потрудіть свою голову, пане Лук'яненко, і згадайте, яким лагерним словом Ви протягом 27 років називали подібну позицію перед сердитим начальством? А тепер згадайте, яка доля чекала на тих, хто зі страху перед начальством, замість брататися, зі своїми, вислужувався перед ворогом?

Я нагадаю Вам: їх використовували і викидали – просто на наших же очах.

Особисто мені національне чуття підказує, що нині Україні потрібна міцна влада відповідальної особи. На парламент я дивлюся так, як майже усі, з ким зустрічаюся: з великим соромом.

І коли в цьому парламенті раптово збіглися інтереси БЮТ і "Регіонів" з комуністами, то від тієї гримучої суміші люди горіли від сорому й ганьби.

Їх об'єднав лукавий у сліпому нападі на посаду Президента України. І жоден патріот не вискочив з тієї верховної зради, схопившись руками за голову... Не горів від сорому Лук'яненко. В тому стаді він знайшов місце і момент, щоб завдати свій удар Ющенкові.

Раптово він забоявся узурпації влади в одних руках!

Досі Віктору Андрійовичу закидали узурпацію бджільництва, народних промислів, покровительство "любих друзів" і всілякий лібералізм, пов'язаний з неумінням використати владу...

Однак мене все ж таки цікавить позиція. Невже Вам зараз національний інстинкт не підказує, що Україна в небезпеці?

Авторитети падають у прірву, патріотичні маски сиплються до урни. Владолюбство захлинається в популізмі. Слово "Україна" лукаво вживається в майже совєтській риториці, а сезонні цілі видаються за національні.

У нас в політикумі зараз єдина національна постать, яка ставить національні стратегічні цілі, і саме тому потрапляє під схрещений вогонь путінської, українофобської і посткомсомольської челяді.

Такому президентові не дадуть вибудувати міцну владну вертикаль. Удавані патріоти ненадійні. Але що і патентований патріот такий ненадійний, то про це свідчить характер його заяви.

Зараз усе патріотичне прикриття БЮТу починає свої виступи ритуальним відмежуванням від Президента України – першого національно і морально визнаного президента, який був і може бути серйозно прийнятий у світі.

Тут діє якесь історичне постколоніальне закляття. Адже усі їхні патріотичні виступи пройняті прагненням національної порядности.

Зараз їм історія поставила тест: чи ви є учасниками національної зради, чи просто безсоромного розміну національної спадщини на шматочки "лакомства нещасного", а чи учасниками комсомольського карнавалу прощання з помаранчевою весною.

Хто повірить, що вони справді думають, що Віктор Ющенко з його ліберально-демократичними принципами хоче узурпувати владу і в тому бачить свою ціль?

Зате всім очевидно, що нині Президент України Ющенко зобов'язаний тримати в руках і зміцнювати в Україні владу, бо інакше йому історія не пробачить.

Лук'яненко, звичайно, не в силі спинити політику національної руїни і деструктивну енергію жінки, яка ні перед чим не зупиняється.

Але кидати своє ім'я в купу політичних однодеонок, про успішне розпорошення яких радіостанція "Эхо Москвы" вже переможно повідомила?

Від цього стає моторошно. Від браку самоповаги до самозневаги – один крок.

Євген СВЕРСТЮК,
"Українська правда"

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Перебуваючи у Севастополі в період російсько-грузинського збройного зіткнення, міністр оборони України Юрій Єхануров провів прес-конференцію.

Журналістів цікавили питання, пов'язані з тимчасовим перебуванням російського військового флоту на теренах України та його участь у бойових діях проти суверенної Грузії. Керівник військового відомства відповідав розпливчасто, заспокійливо-бадьоро, так, ніби в цей час не палали грузинські міста і села під бомбовими ударами російської авіації, не тонули в порту Поті кораблі і судна цієї країни під вогневими ударами бойових кораблів, котрі прийшли туди з українського Криму.

Запитали міністра і про те, як буде реалізовуватись указ Президента про порядок перетину морського державного кордону України російськими бойовими кораблями та допоміжними суднами.

І замість того, щоб з висоти своєї відповідальної державної посади підтримати законні та обгрунтовані вимоги Указу, розкрити його важливість для безпеки нашої держави, він з посмішкою, заколисливо повідомив, що у нього немає питань до керівництва ЧФ РФ.

"Вони подали заявку на вхід в Севастополь, і цього досить, а коли перетнуть кордон – це їхня справа", – некомпетентно, експромтом пояснив урядовець.

Юрій ТИМОЩУК
капітан 1-го рангу запасу,
військовий оглядач

УКРАЇНА – ПОНАД УСЕ

НЕБЕЗПЕЧНА ПОБЛАЖЛИВІСТЬ

Вже давно час дати зрозуміти російським орендаторам, що Севастополь і Крим – це не російська глибинка, а недоторкана територія України, на котрій діють тільки українські закони

Знаково, що саме тоді на набережній Приморського бульвару у Севастополі стояли в пікетах юнаки з громадської організації "Студентське братство" на чолі з Олегом Яценком, протестуючи проти незаконної участи у війні проти Грузії російських бойових кораблів, що базуються в акваторії України.

Молодь чітко усвідомила небезпеку, на межу котрої поставили Україну російські військовики-квартиранти, долучившись до війни проти суверенної Грузії. Добре, що ця держава, маючи дружні з нами стосунки, у відповідь не вдалася до ракетного удару по пунктах базування російських кораблів на теренах України. Такі права та можливості в неї були.

Можна лише пошкодувати з того приводу, що, на відміну від студентів, не розгледів цієї загрози головний військовик. Відтак, прес-конференція Єханурова пройшла, не розкривши жодної із посталих гострих проблем. Таких, наприклад, як повернення із незаконного користування військовиками-росіянами навігаційно-гідрографічних об'єктів у відповідності до рішення суду; інвентаризація землі і нерухомости, що перебувають як у договірному, так і протиправному користуванні російського флоту. Варто було б поцікавитись міністру і тим, яким чином майже всі російські мічмани і офіцери отримали паспорт громадянина України, і не лише на стороні регіоналів беруть участь в українських виборах, а й безкоштовно користуються соціальними послугами (навчання, лікування, комунальні платежі) на рівних з громадянами України і навіть оформили українську військову пенсію та пільги.

Можливо, пан міністр не знав про існування цих питань? Знав! А чому не ставив їх перед керівництвом російського флоту? Може, думає, що, чого доброго, доведеться шукати притулку в Росії, як це вже зробили десятки, якщо не сотні вчорашніх державних керманичів – агентів впливу Росії та Ізраїлю.

Можливо, і не варто було б звертати увагу на цей факт, якби за поблажливістю Єханурова як державного керманича не таїлась небезпека для нашої Батьківщини.

Саме така невимогливість урядовця, його неприкрите потурання порушенням і надихають російських військовослужбовців на ігнорування Угоди про тимчасове перебування ЧФ РФ на території України від 28 травня 1997 року. До речі, у частині п'ятій ст. 15 цього документу однозначно констатується, що "Пересування, пов'язані з діяльністю військових формувань поза місцями їхньої дислокації, здійснюються після узгодження з компетентними органами України". Тільки ця вимога, як і багато інших, всі ці роки зухвало ігнорувались.

За нормами Міжнародного морського права, при вході в територіальні води будь-якої країни бойовий корабель чи цивільне судно зобов'язані на щоглі підняти її державний прапор – як доказ визнання території і кордонів. Проте за одинадцять років перебування в акваторіях України жоден корабель ЧФ РФ Державний прапор України ще не піднімав і не збирається цього робити.

На цю тему автор мав бесіду з одним знайомим командиром російського бойового корабля.

– А кто сказал, что мы за границей? – здивувався той.

Ось тобі, бабусю, і Юріїв день. Чорноморці-росіяни, в результаті безхребетности, аморфности, улесливости українських урядовців, впевнені у тому, що Севастополь і Крим це – зовсім не Україна. Всі ці роки наші державники догідливо плазували перед північним сусідом, даремно намагаючись якомога більше потрафити його нескінченним примхам. А тепер пожинаємо плоди злочинної бездіяльности неукраїнської колоніальної адміністрації, котра, відстоюючи свої бізнесові та особисті інтереси, байдужа до національної долі України.

В Угоді про тимчасове перебування російського флоту в Україні (ст. 4) чітко прописана вимога про те, що загальна чисельність особового складу, кількість кораблів, суден, озброєнь, військової техніки ЧФ РФ не будуть перевищувати рівнів, визначених 28 травня 1997 року. Більше того, російська сторона зобов'язалась щорічно до 1 січня інформувати українську сторону про загальну чисельність особового складу та основні озброєння ЧФ РФ на території України.

А хто сьогодні назве ці цифри і чи отримало військово-політичне керівництво нашої держави хоч одну довідку про сили і засоби, що дислокуються на нашій території? А коли отримало, то чому про це нічого не відомо суспільству? Підписану угоду перш за все не виконує керівництво України, яке чомусь "забуває" про власні укази і не проявляє жодних ознак вимогливости щодо їх виконання.

Перед святкуванням дня ВМФ Росії в Севастополі Президент України поставив їм умову заздалегідь узгоджувати з українською стороною заходи і пересування бойової техніки. А між тим, відповідно до угоди 1997 року, Російська Сторона і без того зобов'язалась у статті шостій здійснювати свою діяльність не де заманеться, а в місцях постійної дислокації, поважаючи суверенітет України, законодавство, і не втручатись у її внутрішні справи.

А що на ділі? Для проведення свята військових моряків Росії кожного року за активного сприяння місцевих органів самоврядування і повної бездіяльности центральних інститутів українського державного управління, за їхньої поблажливости та політичного фліртування із північною сусідкою "ставиться на вуха" все місто Севастополь, перекривається судноплавство на внутрішньому рейді, зупиняється рух на автошляхах і магістралях. І все це робиться не лише без дозволу української сторони, але навіть без узгодження з нею.

І в цьому році, незважаючи на те, що керівництво України заборонило під час проведення свят використовувати вогневі засоби, була влаштована така пальба, в тому числі і реактивними снарядами, торпедами, крилатими ракетами, яких тут не бачили раніше. А уряд вдавав, ніби нічого не трапилося. То чому російські моряки мають виконувати прийняту міждержавну угоду, коли про неї першою забула українська сторона?

І якби Єхануров був зацікавлений у її дотриманні, то мав би не одне, а десятки, сотні запитань до командування ЧФ РФ стосовно порушення міждержавного договору.

Як зрозуміти позицію міністра оборони, котрий вважає, що досить подати заявку на вхід з бази чи вхід до неї, як всі проблеми перетину кораблями нашого кордону знімаються. А в державах, керівництво котрих піклується про безпеку своєї нації, питання стоїть інакше. У поданій заявці зазначається мета перетину, кількість людей, техніки, вантажу, дата і час повернення, а інакше подання лише на перетин державного кордону (до речі, котрий у нас не узаконений) зводиться до банальної формальності.

Отже, росіяни ведуть себе в Криму та Севастополі так, як дозволяє неукраїнське керівництво, котре поставлено біля важелів управління російськими кримінально-олігархічними угрупованнями. А дозволяє воно надто багато. Тому ми, українці-патріоти своєї Батьківщини, повинні тиснути на можновладців, вимагаючи від них дотримання букви і духу Угоди про тимчасове перебування ЧФ РФ на теренах України, і звіту передбаченої угодою Змішаної українсько-російської комісії про чисельність особового складу, кількість кораблів, суден, озброєнь, військової техніки, земельних площ у кожному з'єднанні та військовій частині.

Є ще одна важлива проблема. Хто сьогодні із стопроцентною достовірністю може стверджувати, що жодне військове формування ЧФ РФ в Криму не володіє забороненими на теренах нашої країни ядерними боєприпасами? У ст. 5 Угоди Російська Сторона зобов'язалась не мати їх у складі Чорноморського флоту, який базується на території України? У той же час низка бойових кораблів оснащена пусковими установками і ракетами великої дальности польоту, здатними нести ядерні боєголовки. Тим більше, що екс-командувач ЧФ РФ адмірал Ігор Касатонов в одному своєму інтерв'ю зробив акцент на тому, що ракетні кораблі, враховуючи неможливість їхнього проходу через протоку Босфор з початком воєнних дій, отримали завдання наносити удари по віддалених об'єктах, навіть у Середземному морі, з місць постійного базування, тобто із Севастополя і Феодосії.

То вони що, будуть запускати ракети з тротиловими зарядами? Мабуть, таки з ядерними. І тут малоймовірно, що боєголовки будуть везти з Новоросійська чи ще звідкись. І невипадково командування ЧФ РФ вперто не допускає жодної інспекції для підтвердження відсутности у орендаторів зброї масового знищення.

У цьому зв'язку постає ще одна складова піднятої проблеми. А саме: реакція на таку ситуацію з боку командування НАТО. Тут не треба бути великим архістратегом, щоб передбачити превентивні дії його командування, котрі в таких випадках передбачають перехід у режим бойового чергування ракет, націлених на пункти базування ЧФ РФ у Криму, тобто на Україну. Тільки наші державні очільники цю загрозу постійно приховують від суспільства.

Ось чому вже давно час дати російським орендаторам зрозуміти, що Севастополь і Крим – це не російська глибинка, а недоторкана територія України, на котрій діють тільки її закони і нічиї більше. І що вона буде безкомпромісно дбати про свою безпеку. А коли хтось не має бажання виконувати підписану угоду, а наші зусилля по наведенню державного порядку і зміцненню суверенітету розцінює як "недружественный жест по отношению к России", то ніхто нікого на нашій землі насильно не утримує. Вільному воля, як казали колись наші прадіди – запорозькі козаки.

На фоні останніх подій, що війною спалахнули на землі суверенної Грузії, ми не маємо ані права, ані підстав для улесливої поблажливости з боку державних керівників, бо за це, як показав кавказький досвід, можемо поплатитися своїми кров'ю та життям. І хоч як би смиренно ми себе вели, завжди будемо у чомусь винними, навіть у тому, що російський вовк зголоднів і хоче їсти. Тому не повинно бути жодних проявів поблажливости, окозамилювання та улесливости з боку урядовців, коли йдеться про безпеку України і її народу.

м. Севастополь

Василь ДУМА,
голова Ради Об'єднання
українців Росії

ЗА ХУТОРОМ-МИХАЙЛІВСЬКИМ

УКРАЇНЦІ В РОСІЇ: БЕЗ ПРАВА ГОЛОСУ

З доповіді на Світовому Конгресі українців у серпні 2008 року

Українські організації Росії є за своїми статутами неполітичними, культурницькими організаціями. Але ми ніяк не можемо відмежуватися від політики, бо життя постійно підкидає ті чи інші сюрпризи. Улітку 2008 року ми приїхали до Києва не впроваджувати український дух, а швидше самим почерпнути того духу. І що бачимо? Тяганину, метушню. Депутати входять-виходять з коаліції. Президент зосереджений на минувшині заледве не більше, ніж на сьогоденні. Київська влада позбавлена українського менталітету... Разючий контраст із груднем 2004 року, коли повітря у Києві було насичене національним піднесенням, очікуванням незворотних змін. Невже історія учить тому, що нічому не учить? Невже нам потрібна ще одна поразка на кшталт Полтавської битви?..

Проте повернімось від моїх безпосередніх вражень до реалій, з якими мають справу українці – громадяни Російської Федерації. Отже, в Росії діють 107 українських організацій у 58 республіках, краях, областях та автономних округах, у тому числі 18 регіональних та місцевих автономій. Всі вони належать до Об'єднання українців Росії та Федеральної національно-культурної автономії українців Росії.

Слід відзначити, що задоволення інформаційних потреб українців у Росії не відповідає нормам, прийнятим у цивілізованому суспільстві. Репортажі з України в російських ЗМІ здебільшого подаються у викривленому світлі. Водночас Держдума у своїх заявах звертає увагу на уявну асиметрію можливостей в реалізації етнокультурних потреб росіян, які живуть в Україні, та українців, які проживають в Росії: мовляв, українці в Росії мають ширші можливості. Можна почервоніти від сорому за народних обранців, читаючи подібні твердження. Справді, асиметрія існує, але з точністю до навпаки. Реально ж в Росії немає жодної загальноросійської газети для українців, немає радіо- і телепередач українською мовою. Українські газети нерегулярно виходять лише в кількох регіонах – на Кубані, в Самарі, в Тюмені. Зараз, щоправда, розпочалася робота з відновлення федерального (загальноросійського) пресового видання з одночасною інтернет-версією.

Чимало проблем з українською національною освітою в РФ. Лише у 9 учбових закладах Росії – Московський держуніверситет імені Ломоносова, Московський державний інститут міжнародних відносин, Дипломатична академія, Воронізький, Красноярський, Тюменський держуніверситети, Томський педуніверсиет, Уфимська філія Московського відкритого державного педагогічного університету – вивчають українську мову та літературу.

Але в Росії досі не склалася система української освітньої роботи, не існує жодної української школи та дошкільного дитячого закладу. Особливо ця різниця впадає у вічі порівняно з кількістю російських шкіл в Україні. Серед причин такого становища – суб'єктивні та об'єктивні: наслідки довготривалої русифікації та асиміляції українців, невитравлене почуття меншовартості у багатьох українців, складне соціально-економічне становище в Україні і пов'язана з цим масова міграція українців на заробітки (в тому числі до Росії), невирішеність проблем української освіти та української мови в Україні (особливо на Півдні та Сході), незахищеність українського інформаційного простору, відсутність української церкви в Росії, відсутність або повне нерозуміння у зденаціоналізованої української еліти та російської еліти українського походження української ментальності, відсутність системності у діях російської влади при вирішенні проблем українців Росії та політична спрямованість цих дій.

Фальшива бутафорія недавнього минулого

При практичній реалізації питань української освіти в Росії складається враження, що державні органи РФ обмежуються декларативними заявами, ховаючись за стіною нібито небажання самих українців вивчати українську мову. Але за наявності такого бажання з'являються всілякі перепони.

Яскравий приклад: взявши курс на повну зачистку гуманітарного простору, в тому числі в національно-культурному напрямі, російська влада 2008 року ліквідувала у Москві Український національний освітній центр, відібрала приміщення, облаштоване українською громадою , що вклала у справу значні матеріальні кошти.

Досвід інших діаспор Росії показує, що лише своїми силами без дієвої допомоги України повноцінної української школи в Росії не здобути...

У травні 2006 року в Москві було відкрито нове приміщення Бібліотеки української літератури. На жаль, зараз доводиться констатувати, що менш ніж за рік антиукраїнськими силами, що беруть верх в Росії та зокрема в Москві, повінстю розгромлено цю бібліотеку, яка створювалась понад 20 років спільними зусиллями української та російської громадськости, державних структур, бібліотек та видавництв. Не залишилось майже нікого з високопрофесійного колективу бібліотеки. Натомість зараз у ній працюють люди, які не знають української мови, історії, літератури, яким байдужа українська культура. Нині бібліотека активно використовується для антиукраїнської пропаганди, якої й без того досить у ЗМІ Росії.

Спільна думка українських організацій полягає в тому, що ця бібліотека вже не є українською. Водночас у Москві та в Росії існує велика потреба в українській книзі. Багато людей, не тільки українців, хотіли б мати постійну можливість придбати українську книгу (це було можливо навіть у радянські часи).

Тому українські організації Росії пропонують розглянути можливість створення в одній з установ, що належать Україні на території Росії, потужної інформаційно-книжкової структури, що включала б бібліотеку сучасного типу та розвинену книгарню, або ж заснувати, відповідно до указу Президента Ющенка, повноцінний інформаційно-культурний центр у підпорядкуванні Посольства України в Росії. Ці пропозиції надіслані до МЗС, Секретаріату Президента, до Державного управління справами тощо, але результату немає.

Продовжується робота з увічнення пам'яті жертв сталінського терору. Після відкриття у серпні 2005 року меморіалу "Убієнним синам України" в Сандармосі (Республіка Карелія) вийшло друком друге видання книги "Сандармох. Убієнним синам України" з передмовою Президента України Віктора Ющенка.

2 лютого цього року відбулося розширене засідання правлінь федеральних українських організацій Об'єднання українців Росії та Федеральної національно-культурної автономії українців Росії, на якому зокрема було прийнято Звернення до Президента РФ В. В. Путіна щодо трагічних подій 1932–33 років – голодомору в Україні. У документі говориться: "Для нас, громадян Великої Росії, було б вельми важливо, щоб і керівництво нашої країни визнало голодомор в Україні трагедією українського народу. Трагедією, яка має всі ознаки геноциду".

Ми знаємо офіційне ставлення Росії щодо питання Голодомору. Власне, тільки академічне обговорення цього питання російськими та українськими вченими, істориками в Бібліотеці української літератури стало одним з приводів для початку масованого наступу на колектив та саму бібліотеку. І закінчилося все кадровим і змістовним розгромом Бібліотеки. Більше того, нині Бібліотека "зміцнюється" сумнівними кадрами, які зневажливо висловлюються про українську культуру, літературу, мову, історію, державність.

Вшанування жертв голодомору українські організації проводять з урахуванням загальної ситуації в Росії, що позначена шаленою антиукраїнською пропагандою, намаганням влади підпорядкувати собі національні організації, поставивши на чолі залежних від неї людей. Акція "Негасима свічка" буде проведена в рамках богослужінь, зборів громадськости скрізь, де це можливо. Зрозуміло, що будь-яка участь владних структур – апріорі виключена.

Останнім часом відчувається особлива напруга у зв'язку з подіями у Грузії. ОУР виступили із заявою про необхідність вирішення спірних питань на основі міжнародного права без застосування військової сили, збереження територіальної цілісності Грузії.

Дієвішою стала співпраця ОУР зі Світовим Конгресом українців, особливо під час виборів Президента України 2004 року. Представники ОУР практично вперше обрані до керівних структур СКУ.

Схвалення заслуговує активізація роботи Української Всесвітньої Координаційної Ради, її голів Михайла Гориня та Дмитра Павличка, секретаріату УВКР щодо вивчення становища українських громад Росії та організації конкретної допомоги їм. Тісна співпраця існує з товариством "Україна-Світ". Художні колективи "Українців Москви" тощо неодноразово брали участь у різних заходах, що проводилися з ініціативи товариства.

Водночас серйозні проблеми існують стосовно співпраці українських організацій з органами та установами України. Залишився практично нереалізованим такий документ, як Національна програма "Закордонне українство до 2005 року", а його продовження до 2010 року виконується так само незадовільно. Існують проблеми взаємодії з Посольством України в РФ та з Культурним центром України у Москві.

Як позитив слід відзначити створення при МЗС України управління з питань закордонного українства...

Українську громаду Росії та Москви непокоїть, і про це йшла мова на Конгресі українців Росії, що нинішній культурний центр не має сталого правового статусу, державного фінансування, чіткої концепції діяльності, системності в роботі, зокрема з українською діаспорою. Центр фактично перетворюється на вотчину чергового директора, який здає його в оренду. Ми заявляли про цей неприпустимий стан справ вищим державним чинам України, але, на жаль, результату – жодного...

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

ЧИНОВНИК УКРАЇНСЬКИЙ, А ДУХ – ЧУЖИНСЬКИЙ!

Я – ветеран праці, інвалід II групи, маю статус дитини війни. Маючи великий життєвий досвід, можу легко відрізнити брехливу, антиукраїнську газетку від, на жаль, ще не дуже численних видань, що їх випускають люди, яким дорогі Україна, її незалежність і світле майбутнє. До таких видань належить і газета "Нація і Держава".

Хочу поділитися наболілим з читачами моєї улюбленої газети.

Одним з найкращих свят для нашого народу є, безумовно, відзначення річниці проголошення державної незалежности. Його називають "Днем Незалежности". Я ж таку назву вважаю не зовсім точною. На мою думку, слід святкувати не "один день" Незалежности, а чергову річницю існування нашої незалежної держави. Слід підняти це питання на рівні Проводу Конгресу Українських Націоналістів, звернутися з відповідним поданням до високих державних інстанцій.

Непокоїть мене і той факт, що вже 17-ту річницю Незалежности України я був змушений зустрічати, мешкаючи на вулиці, що носить ім'я чужого і мені, і моєму народові діяча – Рози Люксембург. На усунення з нашої топонімії імен людей, які були носіями ворожої Україні ідеології, спрямований такий важливий документ, як розпорядження Черкаської обласної державної адміністрації від червня 2007 року за № 182 "Про координаційну раду облдержадміністрації з підготовки заходів у зв'язку з 75-ми роковинами Голодомору 1932-1933 років в Україні". Про це ж ідеться в одному з Указів Президента України Віктора Ющенка. На жаль, обидва згадані документи не виконуються.

Очевидно, в українських чиновників досі ще не український дух.

Григорій КОВАЛЬ,
м. Черкаси

Леонід ВОЛОШИН

ОСМИСЛЕННЯ ДІЙСНОСТИ

ПРАВДА ТА ВИМИСЕЛ
ПРО УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ

Ми живемо у світі складених понять і визначень, часто неправильних, а іноді відверто помилкових. Так трапилося і з поняттям "націоналізм". Ниці та безпринципні кремлівські ідеологи протягом семи десятиріч за допомогою наймогутнішої пропагандистської машини "перемелювали" наші мізки до потрібного їм стану – для засвоєння тоталітарного способу мислення, який вселяється цими "глашатаями". З подачі пануючої в СРСР ідеології поняття "націоналізм", починаючи з "Короткого політичного словника", шкільних підручників і "Великої радянської енциклопедії" та закінчуючи провінційними газетами, стало синонімом понять "нацизм" "шовінізм", "фашизм". Схема примітивна і проста, а тому для люмпенізованого обивателя вельми зрозуміла: людину, яка любить свою націю, державу, тобто патріота, називають націоналістом, а націоналізм – за їхніми поняттями – це нацизм, фашизм.

Один із великих публіцистів і філософів минулого століття Дмитро Донцов так говорив про це прагнення імперської ідеології: "Викликаючи з давнього минулого свої національно-традиційні сили, Москва старається одночасно опошлити наші найкращі традиції; традиції войовничості і володарювання, патріотизму старалася вона показати смішними, огидними і під ганебним клеймом шовінізму, фанатизму, ретроградства, відсталості" (Дм. Донцов, "Дух нашої давнини", Дрогобич, – 1991).

То що ж таке націоналізм?

"Спочатку слово націоналізм належало до англійської політичної термінології, де воно означало прагнення ірландців до автономії" ("Енциклопедія Ефрона-Брокгауза", С.-Петербург, – 1897). Пізніше воно набуло значення більш широкого. Терміном "націоналізм" стали називати цілу ідеологію.

Ось як пише про націоналізм видатний філософ XX століття Микола Бердяєв: "Націоналізм є позитивне благо і цінність, як творче утвердження, розкриття індивідуального народного буття" (М. Бердяєв, "Доля Росії", М., – 1990. – С.93). Передбачаючи істинну суть інтернаціоналізму, М. Бердяєв ще в 1918 р. писав: "Денаціоналізація, просякнута ідеєю інтернаціональної Європи, інтернаціональної цивілізації інтернаціонального людства, є чиста порожнеча, небуття. Жоден народ не може розвиватися вбік, вростати в чужу дорогу і чуже зростання. Між моєю національністю і моїм людством не лежить ніякої "інтернаціональної Європи", "інтернаціональної цивілізації".

Ще Ленін вгледів у націоналізмі непохитного противника здійснення своїх ідей і намірів установити в усьому світі єдину соціалістичну, а потім комуністичну систему. Зі властивою йому категоричністю він тут же розставив все по "своїх" місцях: "Буржуазний націоналізм і пролетарський інтернаціоналізм – ось два непримиренних ворожих лозунги, що відповідають двом великим класовим таборам" (В. Ленін, "ПЗТ", т. 24). Не будемо заперечувати "вождеві світового пролетаріату". Історія вже розставила всі точки над "і". Те, що комуністи свої хвороби приписують іншим, властиво саме практиці їхньої інтернаціональної політики, яка вилилася в шовінізм, в етноцид стосовно цілих народів, у захоплення чужих територій, ніби в насмішку названий звільненням.

XX століття, крім усіх епітетів, йому приписаних, стало століттям краху імперій і колоніальної системи. Звідси націоналізм як ідеологія, що ґрунтується на істинному патріотизмі, став ідеологією національно-визвольних рухів в усьому світі. Така історична роль і українського націоналізму. Але він, будучи ідеологією національно свідомої частини українського народу, чия мораль і духовність побудовані на принципах християнства і загальнолюдських цінностей нашої цивілізації, не замикається на своїх власних проблемах і цілях. Вже в преамбулі "Програми ОУН", прийнятій у листопаді 1943 року, проголошується: "Організація Українських Націоналістів бореться за те, щоб кожна нація жила вільним життям у своїй власній державі, за повне право національних меншин розвивати свою власну за формою і за змістом національну культуру, за рівноправність усіх громадян України, незалежно від їх національностей, в державних і суспільних правах і обов'язках, за рівні права на працю, заробітну плату і відпочинок".

Українські націоналісти розуміли, що з тоталітарною імперією не буде покінчено доти, поки хоч один народ, хоч одна нація буде в її смертельних обіймах і живитиме її організм. Тому українськими націоналістами восени 1943 року було ініційовано і створено антибільшовицький Блок Народів (АБН), який об'єднав представників поневолених комуністичними режимами народів, що піднялися на боротьбу. Тоді у складі Української Повстанської Армії пліч-о-пліч з українськими повстанцями боролися проти націонал-соціалістичної Німеччини і більшовицького СРСР представники інших національностей. Ось чому комуністична імперія так боялася українського націоналізму і в очах простих людей робила його жупелом і осереддям зла. Вона бачила в зростанні національно-визвольних рухів свій невідворотний кінець. Цього разу вона не помилилася – Радянський Союз упав.

І зараз дбайливці радянської тоталітарної імперії, рятуючи своє реноме, підкидають нам версію, що, мовляв, "велику країну розвалили "біловезькі каїни" – Єльцин і Кравчук із Шушкевичем". Ще б пак! Знайомий нам із шкільних років письменник Денис Фонвізін, автор "Недоростка", немов про крах СРСР, ще в дев'ятнадцятому столітті писав: "Зненацька всі прагнуть розірвати пута нестерпного поневолення. І тоді що є держава? Колос, який тримався ланцюгами. Ланцюги розриваються, колос падає і сам собою руйнується" (Д. Фонвізін, "Твори", – 1992).

Зі спадщини минулого найбільш живучим виявилося упередження, сфабриковане ще в надрах берієвського НКВД і поширюване до цього дня колишніми чекістами-карателями: "Бандерівці вбивали наших людей". Ось текст однієї з листівок тих років: "Червоноармійці! Українські повстанці не борються проти Вас, а лише проти НКВД, НКГБ, сталінських агентів із партії та адміністрації! Хай живе свобода народам і людині!" (Л. Шанковський, "Історія Українського війська). Потрібно сказати, що воїни УПА, які відрізнялися не тільки дисципліною, а й високими морально-етичними якостями, неухильно дотримувалися цих принципів. Для того, щоб позбавити українських повстанців підтримки свого ж народу, вже в повоєнний час над мирним населенням під виглядом бандерівців коїли терор агенти НКВД. Такі факти розправ над мирним населенням перевдягнутими у повстанців чекістами підтверджено свідченнями свідків, а також зізнаннями окремих злочинців, які розкаялися в старості і проживають у тих краях. У доповідній записці на ім'я першого секретаря ЦК КП(б)У Микити Хрущова про такі провокації пише військовий прокурор військ МВС Кошар-ський ще в лютому 1949 р. ("Флот України" від 20.03.1993 р.). Як бачите, неспроможною виявилася і ця брехня.

Ще українських націоналістів звинувачують у зраді "нашому спільному слов'янському корінню", в "самостійництві", "сепаратизмі". На цей рахунок послухаємо людину, яку в любові до України та ненависті до Росії не запідозриш. Борис Савінков, політичний діяч, військовий міністр у Тимчасовому уряді О. Керенського в 1917 р., а до того – організатор багатьох терористичних актів дореволюційного часу, один із керівників антибільшовицьких заколотів, російський письменник, патріот, мужня і чесна людина писав: "Якби я був українцем, якби я бачив у Москві завжди і при всіх режимах одне і те ж невизнання моєї свободи, одне і те ж заперечення моїх природних прав, я б, звичайно, відділився від Російської держави, я б, звичайно, став самостійником".

Українських націоналістів також звинувачують в русофобії. В статті О. Горнового "Наше ставлення до російського народу", опублікованій у "Літописі Української Повстанської Армії", говориться: "Наше ставлення до російського народу нічим не відрізняється від нашого ставлення до всіх інших народів. Воно виходить з основних наших ідейно-політичних принципів: Воля народу! Воля людині! Ми хочемо будувати своє життя в нашій самостійній державі в тісній співпраці з усіма народами".

Ось як визначив Третій Надзвичайний Великий збір ОУН своє ставлення до Росії та її народу, як говориться, в найближчому майбутньому: "ОУН вважає, що Російська держава має знаходитися в межах етнографічних кордонів російського народу. З російським народом, який не виступатиме проти національно-визвольної боротьби українського народу, з російським народом, який не відстоює імперіалізму, бореться за знищення своїх імперіалістичних клік, – із таким російським народом ми прагнемо тісно співпрацювати і сьогодні, і в майбутньому".

На закінчення процитуємо слова нашого сучасника, поета, барда Булата Окуджави: "Націоналізм – це не погано. Шовінізм – це страшно, а пристрасть до своєї національної культури, до своєї крові – що ж, на здоров'я, і в цивілізованому суспільстві такої проблеми взагалі немає." ("Собеседник", М., січень 1992).

Ось такі правда і брехня про український націоналізм.

Ялта

ГЕРОЯМ ОУН-УПА – ДЕРЖАВНЕ ВИЗНАННЯ

ПОВСТАНСЬКІ ПІСНІ НАД МОГИЛАМИ ГЕРОЇВ

У 1944 році в наше село Васючин Рогатинського району, що на Івано-Франківщині, прийшли більшовицькі "визволителі", почали масово забирати до свого війська чоловіків. Рятуючись від цього лиха, люди почали рити криївки. Була така криївка і в нашому дворі, де переховувалися мій батько, родичі та сусіди.

Пам'ятаю, як пізньої осені наш односельчанин вночі привів до криївки двох воїнів Української Повстанської Армії. Через два тижні один з них пішов невідомо куди, а той, що залишився, дещо розповів про себе.

Звали його Амброз, псевдо Батурин. Народився 1919 року у Полтаві. Коли 1940 року його забирали у Червону Армію, батько сказав на прощання:

– Завжди пам'ятай, сину, що ти – українець, тож проси у Бога, щоб допоміг нам якомога швидше здихатися проклятої комуни!

– Буду, батьку, молитися!

У 1944 році Амброз уже воював у лавах УПА.

Амброзів дядько працював у органах КДБ у Івано-Франківську. Якось племінник одержав від нього листа, в якому була пропозиція покинути УПА, щоб зберегти своє життя. Але воїн відповів:

– Я краще загину, ніж зраджу Україну!

Серед упівців знайшовся зрадник, Іван (псевдо "Дуб"), який видав більшовикам кілька криївок, у тому числі і ту, що була у нашому дворі. 8 квітня 1946 року Іван привів москалів до тієї криївки, де перебував "Батурин" та ще чотири бойовики. Почався бій. Вичерпавши весь запас набоїв, упівці повбивали самі себе. Була якраз великодня п'ятниця – день, в який давно колись помирав на Хресті зраджений Юдою Ісус Христос.

В неділю, коли ми збиралися нести до церкви паску на освячення, до нас у хату зайшли солдати-москалі і забрали батька. Потримавши трохи у підвалі, відправили у район. По дорозі він у групі арештованих проходив неподалік нашої хати. Біля воріт стояли ми й татова мама. Підбігши до нього, вона вигукнула:

– Куди ж ти, синочку, йдеш?

Конвоїр тяжко вдарив бабцю у лице. Закривавлена, впала вона на землю.

...Тіла "Батурина" та чотирьох його товаришів поховані в лісі. Тільки після розпаду московської імперії вони були з почестями перепоховані на сільському цвинтарі. На багатолюдному мітингу виступали зі спогадами колишні воїни УПА з Рогатина, Ходорова Львівської області, які колись воювали в сотні "Батурина".

Згодом я написав у полтавську газету, в тамтешню організацію Червоного Хреста, голові облдержадміністрації, але ніхто мені не відповів. Та якось мені пощастило знайти адресу полтавської організації Народного Руху України Миколи Кульчицького. Зав'язалося листування. І от на Великдень 2003 року до нас у Васьчин приїхала група полтавчан, серед яких був голова "Пласту" Євген Янкевич з дружиною. Гості побували у криївці, де загинули герої. В неділю, після освячення пасок, урочиста процесія разом із священиком прийшла на цвинтар, на упівську могилу. Після молитви виступив Євген Янкевич. Він подякував мешканцям Васючина за те, що вони зберегли могилу їхнього земляка. Виступили голова сільської ради, директор школи, мешканці села. Прозвучали повстанські пісні й вірші.

Ой, спіте, орлята,
Хоч сумна в нас хата,
Вам весною хрест вквітчають
Українські дівчата.

Українські дівчата
Й українські діти.
Буде пісня вам на славу
Над краєм дзвеніти.

Наша дружба з полтавчанами триває. Два роки тому у Васьчині знімали фільм про УПА.

Михайло ГНИП,
с. Васючин, Івано-Франківська область

АКТУАЛЬНА ІСТОРІЯ

НАРОДЖЕНА ЗЛОМ І НАСИЛЬСТВОМ

Історія Російської імперії: агресія, війни, окупації

Сучасне українське суспільство ще пам'ятає точку зору радянської історичної науки щодо подій 1709 року в Україні: союз гетьмана України Івана Мазепи з шведським королем Карлом XII і Полтавська битва, анафема Мазепі і оголошення московським царем Петром I усіх запорозьких козаків ворогами Московії, його наказ про поголівне знищення козаків і по-звірячому знищену столицю Української Гетьманської держави Батурин, де було закатовано 15 тисяч українців, а немовлятам трощили голови об кам'яні стіни, масовий терор по всій території України і московська заборона обирати українцям гетьмана – керівника окремої незалежної держави. Відповідно до точки зору тої самої історичної науки, як наслідок Переяславської Ради у 1654 році було "...принято решение о воссоединении Украины с Россией".

З цього випливало, що у 1654 році нарешті два братні слов'янські православні народи об'єдналися в єдину велику щасливу сім'ю, в якій старша сестра завжди допомагає молодшій, безталанній...

Анатолій ГРИВА

У кожній події, як відомо, є пролог, основна частина та епілог, або наслідки, за якими можна пояснити те, що відбувається. Розглянемо, що саме відбувалося в українсько-московських стосунках у XVII–XVIII ст.

У 1682 році в Московському царстві до влади приходить десятилітній цар – Петро I, а в Україні у 1687 році гетьманом було обрано Івана Мазепу.

За наказами московського царя козаки постійно використовувалися у численних війнах, які вела Московія, на будівництвах фортець і каналів, що супроводжувалося величезними людськими втратами.

У 1700 році Петро I розпочав Північну війну зі Швецією. Московська армія зазнавала поразку за поразкою. У той самий час козацькі полки Івана Мазепи досягали значних успіхів. "...Апостол Данило, полковник миргородський, розбив шведського генерала Шліппенбаха, ... в 1702 році удачно бився під Биховим стародубський полковник Миклащевський ..., потім запорожці взяли Нарву, а чернігівський полковник Юхим Лизогуб захопив Орішок". Але ця війна завдавала значних ударів козацько-старшинському корпусу, що було особливо відчутним під час битви 1706 року під Несвіяжем, у якій була майже повністю знищена бойова старшина двох полків: Стародубського й Переяславського. Загинули полковники Михайло Миклашевський та Іван Мирович, зять Миклашевського Андрій Гамалія, сотник Тарас Григорович (Гаврилович); із стародубців потрапили до полону старшини Ромодановський, Чорнолузький, Турчевський, Тимошенко та інші.

У цей час в Україні, кров'ю синів якої розширювалися межі Московського царства, "Москва насильничала, мов п'яна". "Історичні документи тих часів – то якась безконечна хартія всякого свавілля, жорстокості і попрання всіх Божих і людських прав. Тих випадків сотні, тисячі – і то тільки занотованих в актах. А скільки того пропало, перетерпілося і зосталося навіки невідомим?". На Чернігівщині московити "хати відчиняли, шуби і одежу забирали, гусей, курей різали... Ганялися за людьми й кололи їх шаблями". І все це діялось у "мирний" час!" Жаль нам вас, як людей військових, пропадете ви скоро, коли будете держатись того народу московського", – говорив ханський візир козацькому послові.

Щоб ослабити Україну, козаків вигубляли безкінечними, часто бездарними й безглуздими походами, а селянські господарства руйнували розбоєм і поборами. В українських містах розміщувалися московські війська, які забезпечувалися їжею, конями, зброєю, припасами виключно за рахунок місцевого українського населення. Українським купцям було заборонено вести торгівлю з Європою через західний кордон України, а дозволялося лише через Архангельськ, тобто, наприклад, щоб із Житомира продати хліб у Німеччину, потрібно було його везти в Архангельськ, вантажити на кораблі і перевозити до Німеччини. Яка ж була після цього комерційна вигода і якою б мала бути ціна на цей хліб?

До 1707 року з заходу і півдня Московію оточували землі козацьких держав – Гетьманщина в Україні зі столицею в місті Батурині, Запорозьке Військо Низове (Чортомлицька Січ – поблизу сучасного села Капулівка Нікопольського району Дніпропетровської області), Велике Військо Донське зі столицею в місті Черкаську.

В українській історії сьогодні вже багато написано про запорозьких козаків та козаків Гетьманщини, але ми мало знаємо про історичну долю наших сусідів – донських козаків. В "Казачьем словаре-справочнике" (т. 2, Калифорния, США, 1968 г.) читаємо, що самостійна річкова держава Велике військо Донське остаточно сформувалася по річці Дон у першій половині XVI століття. Вона була заснована азовськими та білгородськими козаками, а потім масово поповнювалася козаками з окраїн Московщини та Великого Князівства Литовського. З християнською Москвою донські козаки встановили стосунки взаємної підтримки. Таке становище задовольняло населення донської землі і зовсім було не до душі московським правителям.

Масовий відхід козаків з Московщини порушував звичний уклад у державі, але московити нічим не могли цьому завадити. У той час встановилося як закон правило: з Дону видачі немає.

Низка причин змушувала московських правителів (до Петра I) рахуватися з цими обставинами. Їм доводилося примирятися з наявністю цих самостійних союзників-федератів – трьох козацьких держав, визнавати їхні права та звичаї, тішити їхнє самолюбство, з честю, на рівні з іноземцями, приймати їхніх послів, і навіть висилати їм більш-менш регулярно дари. А за такі "блага" козацькі республіки захищали Московію від нападів татар та турків.

На початку XVIII століття землі донських козаків поступово оточувалися московською оборонною лінією від Астрахані до Бахмута, а згодом, зайнявши Азов і збудувавши Таганрог, Москва замкнула повне оточення козаків, при цьому це було досягнуто завдяки перемогам самих же козаків.

Петро I почав виношувати плани знищення Запорозької Січі, повної ліквідації автономії Гетьманщини та Великого Війська Донського, "а якщо б люди противились, то перегнати їх за Волгу, а Україну своїми людьми осадити". Він показав, що не збирається рахуватися ні з козацькими правами, ні з козацькими традиціями та звичаями, ні з угодами своїх предків, які були раніше укладені між козаками і московськими царями.

Першими відчули всю сутність московського царя донські козаки. У 1707 році цар послав на Дон військо на чолі з князем Юрієм Долгоруким з дорученням виловити всіх "новоприходцев", які не прожили там 20 років, з тим, щоб відправити їх на старі місця та по новобудовах.

Донські козаки, дотримуючись старих угод, які були укладені між ними та московськими царями, не стали відкрито протистояти такій грубій агресії.

Військовий отаман Лук'ян Максимов дозволив Долгорукому пройти містечками для розшуку підданих московського царя, але впевнені в "своих силах и сам князь, и его подчиненные стали наводить здесь новые московские порядки. В письме на Кубань казаки жаловались пребывавшим там своим старообрядцам: "стали было бороды и усы брить, так и веру христианскую переменять... И так он, князь со старшинами, для розыску и высылки русских людей поехали по Дону и по всем рекам послали от себя начальных людей, а сам он князь с нашим старшиною, с Ефремом Петровым сотоварищи, многолюдством поехали по Северному Донцу, по городкам, и они, князь со старшинами, будучи в городках и многих старожилых казаков кнутом били, губы и носы резали и младенцев по деревьям вешали, и многие станицы огнем вижгли, также женска полу и девичья брали к себе для блудного помышления на постели, и часовни все со святыней выжгли".

Такі дії московитів призвели до повстання козаків на Дону, які восени 1707 року розбили московські загони і вбили князя Юрія Долгорукого. Весною 1708 року на допомогу донським козакам прийшло 1,5 тисячі запорожців. Але московський цар підготувався до цієї війни заздалегідь: маючи великі військові сили, користуючись відсутністю більшої частини козацьких військ в Україні, які у цей час були задіяні в боях на півночі Московщини та на будівництві Петербурга, розпочав рішучий наступ на донських козаків, розбив сили повстанців на чолі з отаманом К.Булавіним і ліквідував автономію козацької держави.

Зважаючи на тяжку ситуацію в своїй державі та передбачаючи, що така сама доля чекає і Гетьманщину, Іван Мазепа у жовтні 1708 року підписує угоду зі шведським королем Карлом XII про спільні бойові дії проти Московського царства, намагаючись вирватися із прірви, в яку затягувала Україну Москва.

Але це не врятувало Україну. Петро I оголошує І.Мазепу зрадником і розпочинає наступ на Україну. 2 листопада 1708 року його війська руйнують Батурин, а 6 листопада у Глухові виголошується анафема Івану Мазепі.

Для недопущення участи у цій війні запорожців Петро I направив у Запорозьку Січ своїх послів з великою сумою грошей, але запорожці, добре усвідомлюючи всю критичність ситуації, все ж таки відкидають пропозицію московського царя і виступають на підтримку Мазепи у його національно-визвольних устремліннях. Кошовий отаман Запорозької Січі Кость Гордієнко, обраний на цю посаду у січні 1709 року, закликав козаків до боротьби проти московитів.

Розлючений цар, користуючись нагодою, коли запорозьке козацьке військо на чолі з Гордієнком вийшло з Січі для об'єднання з козацькими полками І. Мазепи, видає наказ на знищення Січі.

На Січі залишалося тоді лише 300 козаків-охоронців. Царське військо на чолі з полковником Яковлєвим 18 травня 1709 року захопило і знищило Чортомлицьку Січ. Після захоплення Січі московити "...товариству нашому голови обдирали, шиї на плечах рубали, вішали й інші тиранські смерті завдавали, яких і в поганстві за стародавніх мучителів не водилося, – не тільки тих, хто з товариства, а й з домовин мертвих ченців відкопували, голови їм відтинали, шкіру здирали й вішали", – писав самовидець, кошовий Стефаненко.

Московити розпочали страшний терор по всій Україні. "Україна залита кров'ю, зруйнована грабунками й виявляє скрізь страшну картину варварства переможців", – доповідав у 1709 році у Париж французький посол.

Закінчивши розгром козацьких військ і підкоривши їхні землі Московському царству, Петро I у 1721 році оголошує про створення імперії під назвою "Росія". Підставою для цього могло стати включення до складу Московського царства земель колишньої Київської Русі.

В "Советской исторической энциклопедии", том. 12 на сторінках 142 і 210 читаємо:

– "Российская империя – официальное наименование российского феодально-абсолютистского государства, установленное после победы России в Северной войне 1700-21 в связи с принятием Петром I в 1721 титула императора и существовавшее до Февральской буржуазно-демократической революции 1917 (до отречения Николая II от престола 2 (15) марта 1917)";

– "Россия – название, обозначающее страну и государство, населенное русским народом; в политическом отношении до Великой Октябрьской социалистической революции 1917 означало, как и названия "Российское государство", "Российская империя", всю совокупность территорий, входящих в состав государства и населенных как русскими, так и нерусскими народами".

Оце і є епілог описаних у цьому короткому аналізі історичних подій, які відбулися в українсько-російській історії у період з 1682 до 1721 року, а наслідком стало створення Російської імперії, яка постала на численних людських жертвах, і головне, українського козацького народу. Імперія, яка народилася таким чином, і надалі потребує постійних жертв, і вона їх має. Сторінки історії XVIII–XX ст. рясніють підтвердженнями.

Українці повинні знати та усвідомити ці сторінки, свою трагічну історію, щоб не допустити поглинання України новою імперією.

ФОЛЬКЛОР

НАРОДНЕ СЛОВО
З-ЗА КОЛЮЧОГО ДРОТУ

Олена МОВЧАН,
аспірантка відділу фольклористики
ІМФЕ ім. М. Рильського НАН України

Обкладинку збірки "Український політичний фольклор" можна розглядати довго. Вона схиляє до роздумів, символічно відображає зміст книги – сніп колосків і калини, чорний серп, колючий дріт, пташка й стрічка з кольорами українського прапора. Асоціювати з такою картиною можна багато чого, але найперше спадає на думку – квітуче і чорне, Україна і смерть.

До цієї збірки увійшли зразки усної народної творчості, які досі не були опубліковані й перебували у колишніх фондах обмеженого користування ІМФЕ АН УРСР. Упорядкування текстів здійснив Євген Пащенко, йому ж належать і передмова та коментарі.

Історія створення збірки "Український політичний фольклор" типова – таким шляхом пройшли багато вистражданих книг, які були надруковані тільки в незалежній Україні. Упорядкована ще за часів СРСР, збірка не одержала відповідного дозволу на вихід у світ. Та все ж розпочату колись роботу над збіркою було продовжено та завершено.

Аби стала зрозумілішою специфіка зразків фольклору, що увійшли до книги, варто коротко згадати про ідеологічну задуху 20–30-х років XX століття. Наука, зокрема й фольклористика, стала невід'ємною складовою політики, була поставлена на служіння радянській ідеології. "Марксистсько-ленінське вчення є теоретичною основою фольклористики" (підручник для вищих навчальних закладів) – це було аксіомою. Саме тому в 30-х роках з'явився термін "радянський фольклор". Це поняття, на думку науковців (Роман Кирчів), було нав'язане державною ідеологією. Але й матеріал був так само нав'язаний народу для "виконання" та науковцям для "збирання" й "дослідження".

Паралельно з ейфорійним та заохочуваним "творенням" зразків фольклору як письменниками-початківцями, так і "професійними" співцями, в українських містах і селах, у глибині народної трагедії під шкаралупою лозунгів про те, що "жити стало веселіше", виникали та поширювалися твори, з якими найширше коло читачів одержало можливість ознайомитися тільки в останні двадцять років (праці Романа Кирчіва, Ольги Харчишин, Євгена Луньо, Романа Крамара, Григорія Дем'яна, Михайла Чорнописького, Людмили Іваннікової, Євгена Пащенка, Василя Пахаренка та інших дослідників). Це народне слово, як зазначено в передмові до "Українського політичного фольклору", "лише нині по-справжньому виходить у світ".

Матеріал збірки різножанровий: пісні, перекази, прислів'я, приказки, прикмети. Об'єднує їх загальна тематика – антирадянський характер: сатира на радянських діячів та їхні порядки (На дубі, на вершині / Сидить Троцький в кожушині, / Кожушина лупотить – / Троцький з партії летить); змалювання величі повстанців-націоналістів та карикатурна ницість комуністів (Повстанці гнали комуністів / Із монастирської гори, / А ті тікали, не оглядались / Через балки, через яри); очікування падіння радянської влади (Ох, яблучко / да откотилося, / Совєтськая власть / да провалилася!); ненависна праця в СОЗах (Батько в СОЗі, мати в СОЗі, / Діти плачуть на дорозі. / Нема хліба, нема сала, / Бо совєцька власть настала); сходження божественного провидіння, пришестя Бога та Матері Божої, аби підтримати і спрямувати розгублених людей на правильний шлях (Вночі коло Хреста люде бачили, що вночі стало видно, як із неба до землі проти Хреста – Голуб пролетів й назад вернувся в небо. На облаках багато людей бачили, що була Матер Божа). Ці твори належать до українського політичного фольклору (такий термін подає Євген Пащенко) та відображають ставлення народу до нового режиму, протилежне тому, що було задекларовано в понятті "радянський фольклор".

Люди вдавалися до слова, щоб створити хвилю опору. Виконання таких творів переслідувалося та каралося, адже "підпільний" фольклор згуртовував людей у їхньому горі та надії, підривав "ідеально" влаштований механізм коліщаток радянської ідеології. Це справді той сміх крізь сльози, про який написано багато філософських праць, що у них робилася спроба дослідити український національний характер.

Було б добре, якби науковці з різних міст України, і не тільки, звівши в єдине ті твори, що вже вийшли невеличкими збірками, архівні матеріали й приватні записи, стали причетними до повного видання творів антирадянського фольклору. Тоді з усіх реґіонів почується народне слово, яке довго перебувало за колючим дротом.

ВІД АВТОРА

ЕЛІОТ ПРОТИ НІЦШЕ

Іван АНДРУСЯК, поет

Саме час згадати великого Томаса Стернза Еліота – найавторитетнішого англомовного поета XX століття. Цими днями виповнюється 120-ліття від дня його народження, і це вже вагома причина для згадки – хоча й не єдина. Є ще одна, і доволі промовиста... Адже найзнаменитішим (чи принаймні одним із найзнаменитіших) твором Еліота є поема "Порожні люди":

Ми порожні люди.
Ми солом'яні люди.
Вчимося разом
Соломою думати. – Марно!
Голоси наші сохнуть, коли
Ми шепочемо разом,
Безглуздо і мляво,
Як вітер у сухостої,
Або як пацючі лапи
По шклу наших висохлих
винниць.
Образ безформний,
тінь безбарвна,
Паралізована сила,
жест без руху.

Дослідники вважають, що поет зобразив тут сучасну людину, загублену в буремному вирі модерних, а відтак і постмодерних часів, яка все ще вважає себе "царем природи" й гадає, що знає все більше й більше про світоустрій – але насправді це, м'яко кажучи, зовсім не так... Насправді сучасна людина все глибше губиться серед цієї "глобальної величі", все дужче депресує, втрачаючи духовні основи свого існування.

Особливо вражаючим є фінал Еліотової поеми:

Саме так закінчиться світ
Саме так закінчиться світ
Саме так закінчиться світ
Не вибухом але схлипом.

Обігруючи відому гіпотезу вчених про те, що світ колись постав із "великого вибуху", поет змальовує направду апокаліптичну картину "маленького схлипу" – як антитезу...

Саме це вражаюче Еліотове протиставлення вибуху і схлипу згадують у дні поетового 120-ліття "люди культури", з благоговійним трепетом, а водночас і з благоговійним жахом спостерігаючи за безпрецедентним експериментом, до якого вдалися "люди науки". Звісно, мова йде про Великий андронний колайдер – найпотужніший у світі прискорювач елементарних частинок, – який фізики з усього світу, зокрема й українські (!), збудували в Австрії для того, щоби спробувати змоделювати отой первісний великий вибух, з якого нібито й почався світ.

Ясна річ, усе це спричинило неабиякий сплеск апокаліптичних настроїв – мовляв, якщо запустити модель великого вибуху, то вся Земля розколеться, мов горіхова шкаралуща. Численні секти – а їх не так мало, як здається, – всерйоз чекали кінця світу. Ба навіть і звичайні люди почали задумуватись: а може, й справді... Хоч як учені переконували, що модель – це просто собі модель і жодної шкоди від неї бути не може, що Землю щодня бомбардують із космосу більярди елементарних частинок, і потужність цього бомбардування невідь у скільки разів вища від потужності колайдера, – та хто ж у нас вірить ученим? Лише коли Великий андронний колайдер запустили в роботу, і фізики, в тім числі й українські, взялися за опрацювання інформації (роботи їм тут вистачить на десятки років!), – аж тоді довелося повірити в "безпечність", хоча все одно з певним острахом...

Я певен, що в технічному сенсі той острах нічим не виправданий – бодай тому, що якби це робив якийсь один учений, то його ще можна було б підозрювати, в дусі голлівудської фантастики, у "манії самогубства"; однак запідозрити подібну "змову" тисяч фізиків з усього світу – це вже занадто. Навпаки: цей направду колосальний експеримент буквально "вагітний" фундаментальними науковими відкриттями, потенційно здатними як суттєво спростити, так і не менш суттєво ускладнити життя людства. Адже результатом аналізу "поведінки" елементарних частинок у колайдері може стати відкриття принципово нового виду енергії, вкрай необхідної в час, коли світові запаси нафти і газу неухильно вичерпуються, – але ж може стати й створення принципово нового виду зброї, значно страшнішої за атомну...

Одначе не лише гіпотетична загроза нової зброї виправдовує цей острах перед Великим андронним колайдером. Головне інше: у гуманістичному й культурологічному сенсах цей експеримент – спроба "змоделювати діяльність Бога"! Звісно, якщо Фрідріх Ніцше (з якого починалася модерна філософія) мав рацію, і справді "бог помер" – ну, тоді питань нема... Але ж ми з вами розуміємо, що контраверсійна теза Ніцше стосувалася не Самого Бога, а неадекватних уявлень про Нього частини людства, яке заблукало у філософських потемках! Певен, що більшість фізиків, які працюють із колайдером, теж це розуміють...

Що ж тоді? Тоді – в культурологічному сенсі – колайдер є еліотівським "схлипом"! Бо ми не знаємо, як Сам Бог поставиться до ідеї Його "змоделювати"...

Одне слово, однозначних відповідей – як це зазвичай і буває в сучасній науці – знайти годі.

Але все ж у всій цій метушні є принаймні один важливий позитив: завдяки Великому андронному колайдеру людство нарешті, чи не вперше за невідь скільки десятиліть, якщо не століть, має змогу всерйоз замислитися над самою своєю суттю. Можливо, це й стане початком нової – духовної – ери, яка, за припущеннями деяких філософів, мусить невдовзі розпочатися, змінивши нарешті часи тотальної модерної й постмодерної бездуховності...

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк,

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 3б, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715

Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"

Замовлення №

Наклад 7 000 примірників

Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе.

Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9